

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Calendarul și ortodoxismul ardelean

Agitațiile curente, — în anumite părți ale țării, — pe chestiunea calendarului, sulează în presă o sumă de discuțiuni mult sau mai puțin competente, sau chiar interesate...

Voi căuta să disec o latură a problemei în ansamblul său etern spiritual, — atât cât îmi pune la dispoziție spațiul restrâns al unui articol.*) Și cu riscul de a mă situa pe un plan ce ar părea paradoxal în astfel de excursii teologice ortodoxe, voi întrebuința metodele clasice ale argumentării dialectismului raționalist: premise, concluzii... trase din realitățile sociale contemporane.

I. Arta a fost și va fi întotdeauna mijlocul de convorbire a omului cu Dumnezeu. Fiecare epocă vorbește într'un anumit fel cu Atotputernicul. Toate tratatele de istorie la oaltă n'ar putea ilustra mai bine concepția unei epoci sau unei generații despre Dumnezeu, ca arta acelui timp.

*) Am analizat pe larg spiritul culturii, filozofiei și artei religioase în toate timpurile, dovedind pe cale dialectală finalitatea mântuirii spirituale a omenirii în ortodoxie. Din lipsă de mijloace materiale manuscrisul își așteaptă editorul.

Sculpturile, imprimate în pereții cavernelor, exprimă frica, groaza, abstractismul sentimental, ignoranța notorie și absolută a omului primitiv în fața manifestărilor naturii: gesturi de mânie, răsunare, sau prevestiri ale Marelui zeu.

Apoi, târziu de tot, se conturează în patrimoniul de gândire umană, filozofia religioasă a vechilor civilizații sudasiatice, cu o artă proprie care n'are nimic comun cu cea din epoca creștină. Odată cu apariția creatorilor filozofiei laice europene, — Thales din Milet, Anaximene și Anaxagoras, — arta creștină suferă o evoluție importantă până în zilele intuitionismului metafizic al lui Bergson și pragmatismului american al lui W. James.

Astfel arta creștină europeană se împarte în două: cea catolică, și cea ortodoxă. Pe când arta ortodoxă înregistrează o foarte ușoară mișcare evolutivă sub presiunea spiritului păgân grecesc, înțepenindu-se astfel pentru totdeauna; arta catolică evoluează încontinuu, paralel și direct influențată de mersul gândirii filozofice laice. Până și apologetul oficial al scolastice catolice Tho-

mas d'Aquino, coboară în doctrina sa filozofică bisericească, viziunile poetice, cu ierarhia lor spirituală a «Infernului» lui Dante.

Pictura și sculptura bisericii catolice poartă, în conformația executării sale, senzualismul sângelui barbar, creștinizat în catolicism, îndată cu invazia lui spre Roma, în primele secole după Hristos. Ba mai mult: după portretistica bisericii, înseși operele sculpturale adoptă peisagiul, care se poate vedea în cele mai frumoase biserici din Italia, Spania etc. și chiar în operele nemuritoare ale lui Michel Angelo și Leonardo Da Vinci. Intreg spiritul culturii apusene se pretează și se altoiește perfect ritmului de evoluție generală...

Arta ortodoxă s'a mișcat o singură dată: în reprezentarea Sfintei Treimi: I. Un scaun majestos înconjurat de flăcări; II. un ochiu în cadrul geometric al triunghiului; iar al III-lea așa cum a rămas până azi. De atunci arta ortodoxă a rămas aceeași: improprie evoluției.

Biserica ortodoxă s'a separat de orice frământare a spiritului laic, stând imuabilă și eternă deasupra svârcolirilor sale efemere și lumești. Fapt ilustrat în arta ei: Pe când figura catolică e plină, frumoasă, sensuală, cea

ortodoxă te isbește prin ascetismul și transcendentalismul ei desăvârșit și supraterestru. Sfântul ortodox e slab, trăsăturile feții trădează suferința cărnii în triumful spiritului. Lumea reală, trupească și vremelnică e separată de împărăția Duhului sfânt. Icoana ortodoxă simbolizează invariabil împărăția eternă printr'un fond de aur deasupra cerului senin, picurat cu stele. Mai jos tendința păcatului omenesc de a se purifica printr'o totală suferință și resemnare.

Arta bisericii ortodoxe, pentru complectă reliefare a concepției sale despre lume și Dumnezeu, ignorează orice normă a frumosului artistic în sine. Nu vreau să vorbesc de răcăcirile picturale, — ridicele aproape, — a iconografiei secolului al V-lea. Ci proporționalismul icoanei bisericești complectamente neglijat; zugravul, neavând în executare alt gând, decât senzul strict al tendințelor spirituale. Astfel se pot vedea în bisericile noastre, icoane cu figuri, care nesocotesc — din cauza concepțiunii simbolice — însăși anatomia trupului omenesc. Sfinții așezați în rând, cu priviri transfigurate și fixe, cu picioarele întoarse absolut nenatural, iar trunchiul lipsit de proporție. Acelaș lucru —

FOIȘOARA

Cuvinte de întărire sufletească

Despre iertarea păcatelor

Și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșelile noastre.

În aceasta frumoasă și minunată rugăciune nu este nimic, care să cuprindă, în mai puține cuvinte toate suferințele, toate trebuințele și toate dorințele omenirii, nu este nimic, care ar trebui să avem mai des pe buzele noastre, ca aceste cuvinte ale ei: «Și ne iartă nouă păcatele noastre».

O zi nu trece, ca să nu fim siliti a rosti aceste cuvinte, un ceas nu se strecoară în care să nu nădăjduim, că Dumnezeu ne va asculta această rugă.

Precum știe copilul, că n'are decât să rostească aceste vorbe, eartă-mă

mamă sau tată, că am greșit, pentru ca să nu mai fim supărați pe dânsul; întocmai astfel ne întorcem și noi plini de încredere către Tatăl nostru cel din ceruri, când cerem dela El iertare deopotrivă, sau fiind sau ne fiind vrednici de ea. Dacă trebuie să așteptăm afară îndelung fără iertare, vina noastră este, pentru că noi n'am căutat și n'am aflat calea ce duce la Domnul, pentru-că noi am rămas cu inima nesimțitoare și împetrită, pentru-că am pierdut nădejdea și n'am cutozat să cerem de la Dumnezeu după vrednicia faptelor noastre!

Dar, când a alungat Dumnezeu vre-odată de la sine pe cei cari l-au căutat din toată inima? El e totdeauna de față. Pe cine n'a îndreptat El pe calea cea adevărată, când a venit spre El, ca să-l călăuzească.

Fără îndoială, că nu vom fi ascultați, când ne întorcem spre El numai cu gândul de a scăpa de pedeapsă. Pedepsele lui Dumnezeu

sânt atât de aspre, fiind-că ele nu sânt nedrepte, fiind că El nu zice: «Acest rău ai făcut, această pedeapsă vei suferi». Pedeapsa e urmare naturală a faptelor noastre celor rele, pe care nimeni nu o poate ocoli. Nici-un rău nu facem, pentru care să nu fim pedepsiți. Noi însă nu băgăm totdeauna de seamă, căci nu vrem să recunoaștem că suferim o pedeapsă.

Adese-ori alergăm îndelung după o vorbă nemăsurată, eșită cu ușurință din gura noastră, pentru a o opri în loc și a o nimici; însă ea aleargă mai repede decât noi și pricinuește în fața noastră pagube ce cu nimic nu se mai pot îndrepta. Pentru o minciună mică trebuie să spunem alte zece minciuni (și mai mari), și astfel sau ne înjosim în fața noastră proprie, sau oamenii chiar să afle, că am fost mincinoși: atunci sântem nevoiți să îndurăm pedeapsa, că nimeni nu ne mai crede, că nimeni nu mai poate uita neadevărul,

care a necinstit gura noastră. Ne întorcem apoi către Dumnezeu și zicem: «Doamne, fă ca oamenii să ne creadă iarăși zisele noastre». El ne va auzi de sigur, dacă vom adăogi: «Fă, ca să nu ne mai întinăm buzele cu minciuni! Dă-ne puterea adevărului! Dă-ne puterea să nu ne mai fie frică de oamenii!».

Minciuna nu este altceva decât o slăbiciune a sufletului, căruia-i este frică de oameni. Noi ne înjosim, numai pentru a scăpa de o vorbă rea, ori de un gând urât și pentru-că nu voim să suferim urmările lor.

Nu dojenim la întâia minciună pe copiii noștri, fiind-că ni-i lene; și atunci ne ajunge pedeapsa, căci greșelile lor cresc și ne aduc supărări nespuse, pe care nu le depărtează Dumnezeu dela noi, ori cât l-am ruga. Ce să se mai zică de nevrednicia noastră, când săvârșim păcate, ale căror urmări vor cădea greu și pe copiii noștri și pe copiii copiilor noștri,

pentruca să nu mai citez alte multe — este și cu zugrăvirea sf. evangheliști. Din aceeași cauză, îți pare că evanghelistul își poartă în spate simbolul... Biserica veche din Râșinari poate servi ca cel mai plastic exemplu de adevărată biserică ortodoxă.

Ortodoxismul însemnează suferință trupească, tolstoism social (non rezistența la rău) separare și ignorare a realităților lumesti ispititoare și pline de păcat, însemnează resemnare, purificare și mântuire. Însemnează refractarism și contemplație transcendentă. Dar mai ales disciplină... Cu ocazia schimbării calendarului, ortodoxia trăitoare din sufletul multărilor de peste Carpați — deviată întrucâtva din cauza unui refractarism anarhic — a reacționat de așa manieră, că centrul de greutate al adevăratului suflu ortodox cade alături de disciplină.

Biserica ortodoxă ardeleană face excepție în acest ansamblu de considerațiuni. (Aici este acuzată de spirit protestant în dogmă și de iezuitism în metode...).

Ea însă a coborât în sânul poporului de dincoace de Carpați; s'a identificat cu aspirațiile sale istorice, sociale, politice și naționale, și a uniformizat bătăile sale cu turma păstorită. Și-a istoricizat senzul social: — aici e acuzată de protestantism. Prelații ardeleni, începând cu Andrei baron de Șaguna, au fost sfetnicii naționali ai sufletului românesc din Transilvania. O chestiune de existență bisericească era o chestiune de existență națională. Bucuriile și îngrijorările, luptele și victoriile poporului român din Transilvania, erau totodată ale bisericii ortodoxe. Curentele de idei, care au agitat spiritul vremilor au trecut prin filtrul entuziasmului duhovnicesc și național al eroilor bisericii ardeleni. Valurile au fost zăgăzuite și canalizate, Apusul a fost asimilat

și, în consecință, biserica ortodoxă din Ardeal a fost un far în mijlocul furtunilor seculare.

De aceea Sf. Sinod, ținând seamă de necesitățile cosmografico-astronomice, și mai ales de cronologie creștină, a schimbat calendarul, Ardealul a acceptat cu încredere, cu credință și respect hotărârile chibzuitorilor ierarhi. Adevărată disciplină ordonată și educată, izvorâtă congenital și organic din duhul tradiției ortodoxismului ardelean. Și de aceea, când Înalt Prea Sfințitul Părinte Nicolae al Ardealului a spus de curând: «In eparhia mea nu există agitații pe chestia calendarului!», a știut să smulgă o notă din devenirea armonică și impresionantă a tradiționalismului ortodox ardelean, îndreptar de disciplină creștinească și eternă.

Petre Țincu.

Sfântul Sinod

Sf. Sinod a ținut în 20 l. c. ședință, sub președinția P. S. episcop Vartolomeu al Râmnicului.

Comisia de organizare a Institutului biblic a propus, ca inst. bibl., Revista ortodoxă română și tipografia cărților bisericești să fie administrate de consiliul central bisericesc.

S'a hotărât ca Institutul biblic și Revista ortodoxă să fie administrate tot de Sf. Sinod, potrivit articolului din statutul de organizare a bisericii ortodoxe române, iar tipografia cărților bisericești să rămână sub îngrijirea consiliului central bisericesc.

P. S. Episcop Ioan al armatei a prezentat un referat în legătură cu intensificarea serviciului religios în armată.

S'a ales o comisie, alcătuită din P. S. Iustinian, P. S. Grigorie al Aradului și P. S. Ioan, să studieze această chestiune.

S'a aprobat bugetul revistei Biserica ortodoxă română pe 1929, după ce s'a dat descărcarea gestiunii pe anul trecut.

P. S. episcop Grigorie al Aradului a propus ca toți preoții să se aboneze la această revistă, în care să se publice, pe lângă predici de actualitate, și comentarii asupra textelor

din sf. Scriptură, discutate de secții.

P. S. episcop Ioan a prezentat un referat asupra tipăririi manualelor religioase pentru seminarii. Aceste manuale se tipăreau până acum de Casa școalelor. Ministerul instrucției refuză să le mai tipărească, spunând că această sarcină revine ministerului cultelor care îngrijește de seminarii. Ministerul cultelor a sesizat Sf. Sinod de chestiune. Comisia, însărcinată cu întocmirea referatului, a fost de părere ca manualele didactice religioase să fie tipărite de ministerul cultelor.

P. S. episcop Grigorie a propus ca autorii de manuale să se adreseze tipografiilor eparhiale.

Sf. Sinod a hotărât ca manualele acestea să fie tipărite de consiliul central bisericesc din fondul general bisericesc, de 6 milioane.

Ședința din 21 l. c., sub președinția I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei, a fost ocupată de cercetarea diferitelor cereri de dispensă pentru căsătorie ale diversilor cetățeni.

În aceeași ședință s'a prezentat raportul privitor la ridicarea unui cămin arhieresc în capitală. Acest cămin se va ridica pe terenul din jurul bisericii Antim. Se va interveni la arhiepiscopia de București să cedeze terenul.

În ședința din 22 l. c. P. S. episcop Grigorie al Aradului a făcut raport asupra regulamentului serviciului religios în armată, atât în timp de pace, cât și în timp de campanie.

P. S. S. episcopul Roman al Oradiei, a propus Sf. Sinod să dea un comunicat lămuritor asupra datei Paștilor, întrucât, în urma campaniilor de presă, s'ar părea că membrii Sf. Sinod n'ar fi solidari, în privința datei de 31 Martie, așa cum s'a hotărât prin Cartea Pastorală.

În urma acestei propuneri, Sf. Sinod a dat următorul comunicat:

«În conformitate cu normele canonice și cu tradiția sfintei noastre biserici, pentru serbarea luminatului praznic al Învierii din anul în curs, s'a fixat ziua de 31 Martie. Această hotărâre s'a adus la cunoștința clerului și poporului prin Cartea noastră pastorală. Dela această dispoziție sfântul Sinod n'a admis și nu poate admite nici o abatere.»

În ședința următoare P. S. episcop Vartolomeu al Râmnicului a propus ca Sf. Sinod să înceapă cu sprijinul preoților, o acțiune stăruitoare împotriva alcoolismului.

Să se intervină la guvern să întocmească mai de grabă legea pentru regulamentarea vânzării băuturilor, și să restrângă numărul cârciumelor.

Sf. Sinod a hotărât ca prima Duminică din luna Iunie, în fiecare an, să fie ziua de propagandă împotriva alcoolismului. Preoții să țină predici în biserici, arătând ravagiile beției și să organizeze festivaluri, cerând și sprijinul ministerului instrucției.

Episcopia Clujului a cerut ministerului cultelor să înființeze o episcopie ortodoxă în Maramurăș. Ministerul cultelor, în urma acestei propuneri, a cerut avizul Sf. Sinod.

Sf. Sinod ținând seamă de nevoile religioase, culturale și naționale din nordul Ardealului, a aprobat să se restatornicească episcopia maramureșană. În acest scop, a rugat ministerul cultelor să prezinte corpurilor legiuitoare un proiect de lege.

Raportor a fost ales P. S. episcop Lucian.

P. S. Episcop Gherontie al Tomisului a prezentat Sf. Sinod referatul privitor la Academia de muzică bisericească, înființată de I. P. S. Patriarh Miron, pe lângă arhiepiscopia Bucureștilor.

P. S. Episcopi vor căuta să facă întinsă publicitate acestei academii, în eparhiile respective, ca tinerile elemente ce se vor dedica muzicii bisericești, să-și facă pregătirea la această instituție.

În legătură cu proiectele de legi, pe care le pregătește ministerul muncii, membrii Sf. Sinod, — care sânt senatori, de drept, — au cerut să fie adoptat următorul amendament:

În toate institutele colective ale ministerului muncii, ca ateliere, școli speciale pendinte de acest minister, se va preda și învățământul religios, în deosebi sub raportul moral, de către preoți locali, delegați de autoritatea bisericească respectivă și după programa stabilită de Sf. Sinod, în înțelegere cu ministerul cultelor.

De ministru al muncii a făgăduit că această dispoziție va fi introdusă în legea generală a muncii.

Sf. Sinod a luat act de această făgăduință.

Sesiunea Sf. Sinod a fost prorogată până la 8 April.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

când săvârșim greșeli hrănite între noi și pe care le moștenesc copiii noștri de la noi, mărite și întărite; când le dăruiesc suferinți, pe care le-am fi putut depărta de la dănuși și despre care ei știu că nouă ni le dătoresc.

Cu cât mai mare va fi păcatul nostru, cu atât mai mari și mai îndelungate vor fi și urmările lui. Pe acestea nu le putem ocoli; ele sânt precum e uscătuț frunzelor, după ce acestea au fost atinse de brumă.

Cine crede, că Dumnezeu se amestecă în viața noastră, pentru a îndrepta într'însa ceea ce noi am croit rău, acela se înșală amar. Unde ar fi legea lumii, când am fi stăpâniți numai de plăceri? Nici odată îndurarea lui Dumnezeu nu se va arăta în afară de legea, pusă de El însuși, căci atunci ar fi un părinte slăbănog, nu idol omenesc.

Dumnezeu e drept, ca și mânia noastră. El ne-a înzestrat cu

știința binelui și a răului, cu tărie, cu înțelegere, cu cunoștință, pentru ca să ne întărim în calea noastră împotriva ispitelor. Iar dacă nu ne folosim de aceste daruri trebuie să suferim urmările. Omul păcătos pe care-l vedem desfătându-se în bunătăți, numai el știe pedepsele îngrozitoare care îl ajung; iar dreptul, (muncitorul și cinstitul), pe care-l vedem că e fără noroc, el singur știe unde a păcătuț și pentru ce trebuie să bea paharul amărăciunilor. Nimenea nu spune pentru ce și cât suferă; și mai mulți încă nu-și mărturisesc nici lor, și aceasta, pentru ca să se poată tăngu mai tare împotriva cerului.

Noi păcătuim în tot momentul cu gândul, cu cuvântul sau cu fapta, dar sfârșim prin iertarea lui Dumnezeu.

Iertarea lui Dumnezeu e pacea, ce se revărsă de odată ca o rouă binefăcătoare în inima noastră. Iertarea lui Dumnezeu e voința noastră cea tare și neclintită, de a suferi ur-

mările faptelor noastre și pe cât se poate de a le și birui. Iertarea lui Dumnezeu e în cunoștința care ne deschide ochii, luminându-ne pe noi asupra noastră înșine, asupra lumii și asupra căci pe care avem să umblăm. Tu singur știi când Dumnezeu ți-a dat iertarea păcatelor Tale. Tu singur știi, când și cu ce te-a pedepsit.

Dar această rugăciune, ce facem către ceriu pentru a ne ierta păcatele, se sfârșește prin următoarele cuvinte:

«Precum iertăm și noi greșiților noștri!»

Să ne ierte Dumnezeu numai atâta, cât noi iertăm greșiților noștri? Cum iertăm noi? Cum iertăm noi cuvântul rostit, pe care nu-l mai putem uita cât trăim? Când iertăm noi lovitura, care ne-a atins fără intențiune? Iertăm noi vreodată mai înainte de a ști că altul suferă cum suferim și noi? Iertăm noi vreodată până când nu vedem dinaintea no-

astră umilința altuia și înălțarea noastră până'n nori? Sau astfel e iertarea, pe care ar trebui să o dăm în toate zilele vieții noastre? Și oare n'ar trebui mai ales ca iertarea să ne pătrundă atât de adânc inimile, încât acel ce ni-a greșit nouă să nu simțăm întru nimic prin noi greșala ori nedreptatea ce ni-a făcut? Oare nu trebuie să iertăm în tăcere și în ascuns?

Cum iertăm însă, când o mână vrăjmașă ne-a primejduit viața, ni-a adus o pagubă trupului și averii noastre, ni-a stricat casa noastră? Cum iertăm atunci? (Sfârșitul urmează).

Dela Biblioteca Arhiepiscopiei din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40.—, plus spese postale Lei 10.—

O campanie barbară

De un an și jumătate părintele I. Lupaș este obiectivul celor mai înverșunate atacuri. Presa cu zgardă de partid și-a dat în această privință mâna cu așa numita presă independentă și, asmuțată de politicienii fără rezerve de conștiință, s'a năpustit asupra fostului ministru în guvernul prezidat de dl general Averescu, cu gândul de a-i demonetiza valoarea morală, și implicit, a scoate din viața publică pe omul atât de incomod pentru atâtea simandicoase nulități răsarite proaspăt din pământul politic al României Mari.

Substratul acestei campanii barbare, duse cu stăruință și meșteșugul de care o problemă serioasă și vitală rar se învrednițește, îl alcătuiesc prezumtivele fraude — se amintește suma fabuloasă de 300 000 000 lei — care s'ar fi săvârșit cu prilejul comunei instrumentelor sanitare de sub ministeriatul părintelui I. Lupaș.

Și — să ne dăm bine seama — grava acuză împotriva fostului ministru al sănătății nu o ridică vr'un iresponsabil agent electoral, nici vr'un tot așa de iresponsabil reporter dela cine știe ce gazetă «independentă» provincială. Ea a răsunat zgomotos dela tribuna parlamentului, ba ceea ce este și mai grav, de pe banca ministerială.

Și focul de baraj al tuturor bănuelilor și acuzelor nu conținește. Fiindcă ura sadică a politicianismului nu are margini.

Noi știm că există o lege a responsabilității ministeriale în vârtutea căreia orice ministru poate fi invitat să-și dea sama de ceea ce a făcut. În loc să se fi aplicat această lege îndatăce s'au ivit bănueli în legătură cu gestiunea ministerială a părintelui I. Lupaș, guvernării noastre au dat frâu liber, au instigat chiar, cel mai abominabil desmiț al demagogiei nămolose îndreptate împotriva unui om, de a cărui viață publică de un sfert de veac nime n'a îndrăsnit să se atingă până acuma. Fiindcă ea a fost o viață închinată celor mai eroice lupte naționale, pecetluită cu temniță ungurească, o viață petrecută cu capul aplecat asupra cărților vechi cari grăesc despre măreția istoriei noastre, o viață de preot al altarului lui Hristos și al științei, o viață închinată lui Dumnezeu și neamului românesc.

Gălăgioșii pseudo-catonii nu și-au dat seama că «acuzatul» nu este vr'un derbedeu de suburbii, vr'un administrator financiar prins cu ocaua mică, ori vr'un cine știe ce deputat recent a cărui activitate parlamentară se rezumă în răgăita articulare a unei huiduei — pentru adversar, sau a unui strigăt omagial — pentru șeful său. Improvizații

procurori au uitat că obiectivul rechizitoriului lor este un preot, profesor universitar și membru al Academiei române.

Iată pentru ce părintele I. Lupaș, a cărui sensibilitate morală este ceva mai ascuțită decât a atâtor acuzatori ai Dsale, a făcut într'un singur an douăsprezece intervenții, până la cele mai înalte instanțe, solicitând cercetarea și verificarea acuzelor ce i se aduc pentru ca opinia publică să fie odată lămurită și să știe cine e vrednic de sancțiunile legii. Această lucră il cere Dsa și astăzi: să i se judece procesul cât mai neîntârziat pentru ca vinovatul, ori vinovații adevărați să-și ia pedeapsa cuvenită. Amânarea luminei în acest proces este echivalentă cu șantajul.

Să se facă deci lumină. O cere fostul ministru I. Lupaș și cu el trebuie s'o ceară Biserica, Universitatea și Academia română.

N. C.

Dela Asociația clerului „Andrei Șaguna”

Nr. 1—1929.

Comunicat*)

În baza § 6 din «Regulamentul pentru organizarea despărțămintelor», în decursul postului sfintelor Paști, se vor ține adunările ordinare ale despărțămintelor.

Programa adunării e următoarea:

Ziua I. a. m.:

1. Te-Deum.
2. Deschiderea adunării prin președinte.
3. Raport asupra activității pastorale a preoților și a cercurilor religioase în 1928.
4. Dare de seamă asupra activității despărțământului în 1928.
5. Constatarea plății cotizațiilor pe 1928, și încasarea celor de pe 1929. — Inscrierea de membri noi.
6. Alegerea alor doi delegați, pe lângă președinte, la congresul viitor.
7. Inițiative de organizare pentru promovarea vieții religioase și culturale în cuprinsul despărțământului și pentru propășirea Asociației.
8. Chestiuni oficiale.
9. Propuneri.

După masă și a II-a zi:

Se întocmesc misiuni interne cu *mărturisirea și cumințarea* preoților, a profesorilor preoți, a absolvenților de teologie și a funcționarilor bisericești.

Pentru meditația de pregătire înainte de *mărturisire* recomandăm textul: «*Mărturisii-vă Domnului, că e bun; Că în veac e mila lui*». (Ps. 135); iar pentru meditația dela cumințare: «*Celce mândăncă trupul meu și bea sângele meu, are viață veșnică și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că trupul meu este cu adevărat mândăncă și sângele meu cu adevărat băutură*». (Ioan 6, 54—55).

Prea Cucernicii Părinți, președinți ai despărțămintelor vor designa din bună vreme referenți la rapoartele despre activitatea pastorală a preoților și a cercurilor religioase. Asemenea se vor designa referenți pentru meditații.

Biuroul central al Asociației.

*) Foile eparhiale sânt rugate să reproducă acest comunicat.

Monumentală clădire

Catedrala unității naționale

În capitala țării noastre se fac lucrările pregătitoare, în vederea fixării locului, unde să se înalțe catedrala unității naționale.

O comisie formată din arhitecți, din miniștri și alte persoane, lucrează sub președinția I. P. S. Sale Patriarhului Miron, Regent, vizitând punctele indicate în capitală pentru ridicarea sfântului lăcaș.

Monumentala clădire, menită să fie o podoabă a Orientului, va costa, cum se anunță, un miliard de lei și va fi ridicată într-o parte a capitalei, unde să aibă perspectiva și estetica necesară.

În acest chip se va realiza gândul gloriosului Rege Ferdinand I, care, în conformitate cu tradiția înaintașilor săi din timpuri bătrâne, a dorit să se ridice, după biruința dobândită în războiul de întregire a țării, drept mulțumire Atotputernicului, *Catedrala unității naționale*, ca veșnic simbol al calităților mari ce împodobesc sufletul poporului român: iubirea de lege strămoșească, și dragostea de limbă și moșie.

Fie ca mărețul gând să se înfăptuească, spre bucuria credincioșilor fii ai țării, cât mai curând!

INFORMAȚIUNI

Cultul mamei. Societatea ortodoxă națională a femeilor române, în înțelegere cu ministerul instrucției, deschide un mare concurs, în toată țara, la școalele secundare de fete și băieți — clasa III și VI asupra *cultului mamei*. Subiectul va fi precizat ulterior. Concursul se ține dela 11 la 23 Martie a. c. și va fi condus de profesorii dirigenți respectivi. Lucrările vor fi examinate: de profesorii dirigenți, de comisiunile regionale, de o comisie centrală, care va premia lucrările în vederea mamei serbări tradiționale a mamei, care se va ține în ziua de 19 Mai. La această serbare vor participa toate filialele Societății ortodoxe, fiecare în județul ei împărțind premiile acordate.

Răzbunare! Într-o comună din județul Odorhei, la Biserican, a răposat de curând fostul căpitan de jandarmi unguri, Haidos Márton, care în timpul mai nou lucrase pentru înființarea unui partid maghiar ne-atașat de inspirațiile dela Budapesta șovinistilor. Preotul romano-catolic din comună a refuzat să facă slujba înmormântării lui Haidos, — drept răzbunare! Fără comentariu.

Bani noi. Odată cu stabilizarea s'a hotărât și schimbarea banilor. Banca Națională nu va mai pune în circulație decât bilete dela 100 lei în sus, — cele de 5 și 20 lei vor fi retrase. Aceasta se va face treptat și fără nici o pierdere pentru locuitori. Pe lângă banii de 1 și 2 lei statul va mai bate de 5 și 20 lei de metal.

Mutare. La cererea bălgrădenilor, reședința județului lor se va muta, în scurtă vreme, dela Aiud la Alba-Iulia.

Preoții din eparhia Moldovei au întreprins, în urma dispozițiilor luate la Iași, o vie acțiune pentru adunarea de fonduri spre a clădi, pe lângă fiecare biserică din Moldova, case corespunzătoare parohiale.

«D'ai noștri». Un confrate sibian află următoarele: Un subvizor școlar de control, cu numele Matei Pop, a fost suspendat din post; s'a constatat însă că nu i ortodox, ci e greco-catolic, «d'ai noștri», și imediat a fost reintegrat. Cazul nefiind izolat, se constată în cercurile dascălești, fără deosebire de confesiune, o vie agitație.

Calendarul îndreptat se va introduce — cum se anunță din Sărbia — și în regatul iugoslav, încă în anul curent

Nr. 49/1929.

(14) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III Nucșoara, cu filia Mălăești și Streiu-Sângeorgiu, cu filia Streiu-Ohaba, din protopopiatul Hategului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Nucșoara, cu filia Mălăești, cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, 32 jugăre (arător și fanaț, într-o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfărmit și câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. Streiu-Sângeorgiu, cu filia Streiu-Ohaba, cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, 15 jugăre sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfărmit și câte 1 zi de lucru dela fiecare casă și stolele obicinuite.

Concurenții își vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat și se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoștință cu credincioșii.

Hateg, la 9 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Hategului în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Publicațiune

Se anunță că în ziua de 25 Martie 1929 ora 3 d. a., se va ține licitație publică cu oferte închise în localul școlii din Aciliu, jud. Sibiu, pentru darea în întreprindere a zidirii noiei biserici.

Valoarea lucrărilor după deviz e de 2.000.000 — Lei.

Supra oferte nu se admit.

Planul, preliminarul și condițiile de licitație se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din Aciliu.

Amatorii odată cu ofertele vor depune și garanția de 5% din valoarea ofertei.

(15) 2—3

Consiliul Par. Aciliu.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

„DACIA TRAIANA“, institut de arte grafice, de editură și compactorie, soc. pe acții, SIBIU

Convocare

Domnii acționari ai institutului de arte grafice, de editură și compactorie „DACIA TRAIANA“ s. p. a., Sibiu, sunt invitați în virtutea §-ului 12 din statute la

a VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Sibiu, Sâmbătă la 16 Martie 1929, ora 6 p. m., în localul societății (Piața Unirii Nr. 7) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1928 și raportul Censorilor;
3. Descărcarea Consiliului de Administr. și a Censorilor;
4. Hotărâre privitoare la distribuirea profitului net;
5. Fixarea marcelor de prezență;
6. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Administrație pe 3 ani în locul celor eșiți în ordinea vechimei;
7. Modificarea statutelor;
8. Eventuale propuneri.

Domnii acționari sunt rugați să depună acțiunile la pâncele „Albina“, „Banca Centrală“ sau la cassa societății cel mult până la 15 Martie a. c.

Sibiu, la 20 Februar 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

(16) 1—1

Activa		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1928.		Pasiva	
Cassa numerar	— — — — —	78,964.71		Capital	— — — — — 2,000,000.—
Diverse materiale	— — — — —	1.103,916.04		Fondul de rezervă	— — — — — 560,000.—
Litere, Scule, Mașini	— — — — —	1.051,905.68		Fondul de pensii	— — — — — 85,000.—
Amortizare	— — — — —	159,905.68	892.000.—	Rezerve pentru creanțe dubioase	— — — — — 30,000.—
Coloare	— — — — —	45,307.—		Creditori	— — — — — 821,238.—
Debitori	— — — — —	1.852,205.68		Dividenda	— — — — — 36,180.—
Cărți proprii	— — — — —	35,166.—		Cărți în comisiune	— — — — — 32,226.43
Garanție	— — — — —	40,000.—		Profit net	— — — — — 482,915.—
		4.047,559.48			4.047,559.48

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
Amortizări	— — — — — 159,905.68			Diverse venituri dela tipografie și compactorie	3.020,017.19
Dotăția fondurilor	— — — — — 14,192.90				
Cheltuieli de administrație, do-					
bânzi și impozite	— — — — — 2.363,003.61	2.537,102.19			
Profit net	— — — — — 482,915.—				
		3.020,017.19			3.020,017.19

Sibiu, la 31 Decemvrie 1928.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., președinte. Dr. N. Comșa m. p. Constantin Popp m. p. I. Bratu m. p.
I. Rebegea m. p. Dr. N. Cristea m. p. Tr. Preda m. p. Dr. H. Petra-Petrescu m. p.
Valer Milea m. p. Gh. Joandrea m. p.

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile de sus și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 20 Februar 1929.

COMITETUL DE CENSORI:

Nicolae Togan m. p., președinte. Ioan Iliu m. p. Angel Bena m. p.
Ioan Popa Nartea m. p. Romul Pop m. p.

Dumitru Eli
director-contabil

„IZVORUL“ institut de credit și economii societate pe acții în SEBEȘUL-DE-JOS.

Convocare

On. acționari ai institutului de credit și economii „IZVORUL“ societate pe acții în Sebeșul-de-jos, se convoacă la

a XXI-a adunare generală ordinară

pe Joi în 14 Martie 1929, la ora 1 p. m.

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Statorirea acționarilor prezenți și a acțiunilor reprezentate.
3. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori și darea absolutului pe anul 1928.
4. Hotărâre asupra bilanțului și împărțirea profitului curat.
5. Hotărâre asupra înființării unei agenturi în colonia Bucovăț.
6. Închiderea adunării generale.

Dacă la această adunare nu se prezintă acționari în numărul prescris de art. 26 din statute, în 28 Martie 1929 la ora 1 p. m. se va ține o nouă adunare generală, care va lua hotărâri oricare ar fi numărul acționarilor prezenți.

N. B. La adunarea generală pot participa numai acei acționari, care sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrul acționarilor și cu cel puțin o zi înainte de adunare au depus acțiunile la cassa societății, respective pe acelea, pe care le reprezintă dimpreună cu pleni-potența.

Sebeșul-de-jos, la 20 Februarie 1929.

(17) 1—1

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Activa.		Bilanț la 31 Decemvrie 1928.		Pasiva.	
Cassa în numerar	— — — — — 140,434.—			Capital societar deplin vărsat	— — — — — 1,000,000.—
Camioane	— — — — — 4.801,314.—			Fondul general de rezervă	— — — — — 298,241.—
Imprumutul cu ipotecă	— — — — — 4.111,094.—			„ special de rezervă	— — — — — 35,000.—
Imprumuturi în cont curent.	— — — — — 4.795,329.—			„ pentru creanțe dubioase	— — — — — 105,000.—
Acțiuni de bancă	— — — — — 80,000.—			„ Ajutor	— — — — — 4,000.—
Casa institutului	— — — — — 40,000.—			„ de pensii	— — — — — 55,000.—
Depozit la Banca Națională	— — — — — 5,000.—			„ de binetaceri	— — — — — 20,852.—
Debitori	— — — — — 4,945.—			„ Gheorghe Stoica	— — — — — 3,000.—
				„ Toma Doican	— — — — — 3,000.—
				Depuneri spre fructificare	— — — — — 9.604,020.—
				Creditori	— — — — — 97.400.—
				Reescont	— — — — — 1.790,000.—
				Interese transitoare anticipate	— — — — — 602,962.—
				Profit transpus din anul trecut	— — — — — 11,686.—
				Profit net din anul curent	— — — — — 347,955.—
					359,641.—
					13.978,116.—

Debit.		Contul Pierdere și Profit		Credit.	
Interese de depuneri	— — — — — 1.173,247.—			Profit transpus din anul trecut	— — — — — 11.686.—
„ „ reescont	— — — — — 179,235.—			Interese de Escont	— — — — — 531,622.—
„ „ Cont-Curent	— — — — — 7,218.—	1.859,700.—		Int. după imprum. cu ipotecă	— — — — — 122,304.—
Spese	— — — — — 50,459.—			Int. după imprum. în cont-curent	— — — — — 492,011.—
Salare	— — — — — 141,500.—	191,959.—		Interese după acțiuni	— — — — — 10,195.—
Impozite	— — — — — 248.163.—			Provizii	— — — — — 991,645.—
Profit net	— — — — — 359,641.—				
		2.159,463.—			2.159,463.—

Sebeșul-de-jos, la 31 Decemvrie 1928.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Iosif Stoica m. p., pentru contabilitate. Revăzut și aflat în ordine: ROMUL POP m. p., revizor expert, contabil al „Solidarității“.
Ioan Dolcan m. p., președinte. Ioan Căndea m. p. Nicolae Roman m. p. Iosif Popa m. p.
Toma Totan m. p. Ioan Stoichița m. p. Gheorghe Costea m. p. Toma Stoia m. p.
Vasile Ritivoiu m. p. Toma Bobanga m. p. Adam Micu m. p.
Iosif Tod. Roman m. p. Toma Roman m. p.

Subsemnații membri ai Comitetului de cenzori am examinat Bilanțul și Contul Profit-Pierdere și le-am găsit exacte.

Sebeșul-de-jos, la 20 Februarie 1929.

Toma Flucșă m. p., președinte. Vasile Tod. Roman m. p. Iosif Ritivoiu m. p. Adam Stoica m. p.
Miron Faur m. p. Adam Flucșă m. p. Simion Stoica m. p. Ioan Sasu m. p.
Vasile Spârlea m. p. Ioan Radu m. p. Ioan Lup m. p. Toma Calin m. p.